

Tjänsteskrivelse

Handläggare
Anders Paulsen
Tfn 026-17 90 95
anders.paulsen@gavle.se

Socialnämnden

Bilaga 1 till ekonomisk månadsrapport för socialnämnden, juli 2021

Resultaträkning t.o.m. juli för hela Valfärd Gävle och uppdelad på de tre nämnderna (*belopp i tkr*).

Resultatet för hela Valfärd Gävle är för perioden januari – juli minus 41,6 mnkr.

Gemensamma kommentarer till investeringar

Som ingångsvärde har de tre nämnderna i ramtilldelningen för 2021 tillsammans 16,8 mnkr till investeringar.

Alla tre nämnderna hade i bokslutet för 2020 kvar pengar till investeringar som inte användes under året, uppgående till totalt ca 8,5 mnkr. Nämnderna inom Valfärd Gävle har föreslagit fullmäktige om en överföring av dessa belopp till 2021. Fullmäktige beslutade om denna överföring av investeringsmedel på marssammanträdet och därmed har de tre nämnderna tillsammans totalt 25,3 mnkr till investeringar under 2021.

Per den sista juli har 10,3 mnkr bokförts som investeringar för de tre nämnderna tillsammans.

Valfärd Gävle	Utfall för perioden 2021-01-01 - 2021-07-31						
	(Intern bokföring inom respektive nämnd ingår inte)						
TOTALT	Utfall	Budget	Avvikelse	Förändring %	ON	SN	AFN
Intäkter							
Taxor och avgifter	54 334	54 179	155	-5,8%	49 994	2 321	2 024
Hysesintäkter	52 392	57 922	-5 530	-9,4%	26 534	14 811	11 047
Statsbidrag	145 979	142 185	3 794	5,0%	6 611	7 928	131 441
Övriga intäkter	51 807	49 531	2 276	-8,1%	32 792	11 448	12 343
Kommunbidrag	1 664 287	1 664 287	-0	8,9%	775 136	300 131	589 020
Summa intäkter	1 968 800	1 968 105	696	7,1%	891 067	336 639	745 875
Kostnader							
Personalkostnader	-1 067 522	-1 022 014	-45 509	3,2%	-479 018	-166 419	-422 085
Bidrag och transfereringar	-128 653	-140 738	12 085	-1,3%	-909	-2 917	-129 593
Köp av verksamhet och entrepren	-510 487	-503 578	-6 909	20,4%	-263 415	-131 739	-115 333
Hyror och fastighetskostnader	-172 110	-177 281	5 172	0,2%	-83 682	-38 756	-49 677
Övriga kostnader	-126 209	-103 522	-22 687	9,6%	-66 339	-24 514	-35 366
Avskrivningar och intern ränta	-5 402	-6 087	685	-0,8%	-4 266	-323	-813
Summa kostnader	-2 010 384	-1 953 220	-57 164	6,9%	-897 630	-364 668	-752 866
Resultat	-41 584	14 884	-56 468	-1,4%	-6 563	-28 029	-6 992

Tabell 1; *Förändring i % är skillnaden jämfört med samma period föregående år.

Sammanfattning av resultatet för socialnämnden, juli 2021

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. juli 2021 minus 30,2 mnkr. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 30,8 mnkr.

Socialnämnden	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %	Budget
TOTALT	202101-202107	202101-202107		2020 / 2021	202101-202112
Intäkter					
Taxor och avgifter	2 683	5 136	-2 453	-58,7%	8 804
Hysesintäkter	14 811	19 243	-4 432	-22,7%	32 988
Statsbidrag	7 928	5 262	2 666	-5,8%	9 020
Övriga intäkter	11 450	11 029	421	-13,8%	18 907
Kommunbidrag	301 251	301 251	0	15,6%	516 430
Summa intäkter	338 122	341 920	-3 798	9,8%	586 149
Kostnader					
Personalkostnader	-168 112	-173 940	5 828	1,2%	-299 274
Bidrag och transfereringar	-4 772	-2 826	-1 946	46,7%	-4 845
Köp av verksamhet och entrepren	-131 739	-119 904	-11 835	45,3%	-205 550
Hyror och fastighetskostnader	-38 756	-44 153	5 397	-5,8%	-75 774
Övriga kostnader	-24 585	-89	-24 495	65,2%	-153
Avskrivningar och intern ränta	-323	-323	-0	17,6%	-553
Summa kostnader	-368 286	-341 235	-27 051	16,5%	-586 149
Resultat	-30 164	685	-30 849	268,9%	0

Tabell2; *Förändring i % är skillnaden jämfört med samma period föregående år.

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet t.o.m. juli 2021

Familjehemsenheten -0,0 mnkr (-5,7 mnkr maj)

(Denna avvikelse avser raden köp av verksamhet i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelse; Familjehemsenheten redovisar ett resultat med totalt -0,0 mnkr för perioden. Familjehemsenheten resultatförbättring har att göra med det ökade kommunbidraget (som fullmäktige fattade beslut om i juni).

Det tidigare Det negativa resultatet, innan den utökade budgeten, berodde delvis på att en placering mer än 2020 på SiS. Åtta barn var under perioden omplacerade från familjehem till HVB-hem, men ligger kvar som ärende på familjehemsenheten. Kostnaderna för dessa befintliga ärenden har alltså ökat.

Åtgärd till avvikelsen; Analys av avvikelsen är påbörjad. Utvärdering av orsakerna till sammanbrott i familjehem.

Utredningsenhet ungdom -9,6 mnkr (-8,9 mnkr maj)

(Denna avvikelse avser raden köp av verksamhet i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelsen; Även fast utredningsenhet ungdom har fått en utökad budget (kommunbidrag) för placeringskostnader med 15 mnkr på årsbasis, så redovisar man ett fortsatt negativt resultat. Det negativa resultatet för juli är dock

ca 2,4 mnkr för högt, då flera fakturor har bokförts dubbelt. Denna felaktighet hanteras i delårsbokslutet per sista augusti.

Antalet placeringar har legat runt 35 st per månad vilket är en ökning med ca 10 st jämfört med augusti - december 2020, då antalet låg kring 25 st (snittkostnaden per placering ligger på ca 150 tkr/månad). Ökningen av placeringar i HVB har ingen koppling till pandemin. Man ser en ökning av ungdomar med psykisk ohälsa och i kombination med droger och kriminalitet där placering är nödvändig. Det finns dock ingen enskild förklaring till ökningen. Det är inte ovanligt att placeringarna fluktuerar över tid och att det är svårt att analysera variationerna, varför placeringar ökar eller minskar.

Åtgärd till avvikelsen; Översyn av HVB-placeringarna görs genom kontinuerliga uppföljningar och flera placerade ungdomar planeras skrivas ut under våren. För vissa personer inom målgruppen saknar vi på grund av resursbrist, alternativ på hemmaplan inom egen regi, och kommer därav köpa extern öppenvård vid behov.

En djupare utredning kring orsakerna till ökningen av placeringskostnaderna harstartas under i augusti och kommer att återrapporteras till nämnden under hösten.

Utredningsenhet barn -3,4 mnkr (-2,8 mnkr maj)

(Denna avvikelse avser raden övriga kostnader och personalkostnader i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelsen; På grund av rekryteringsläget och hög belastning har verksamheten behållit de inhyrda konsulter som enligt plan skulle avslutats i början av året. Kostnaderna för inhyrda konsulter avviker mot budget med -3,5 mnkr, personalkostnaderna avviker med +0,9 mnkr.

Åtgärd till avvikelsen; Översyn pågår om att anställa fler egna socialsekreterare för att minska beroendet av konsulter.

Utredningsenhet vuxen -4,4 mnkr (-17,7 mnkr maj)

(Denna avvikelse avser raden köp av verksamhet i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelsen; Utredningsenhet vuxens resultatförbättring har att göra med det ökade kommunbidraget (som fullmäktige fattade beslut om i juni) om 40 mnkr. Den nuvarande budgetavvikelsen avser externa köp av verksamhet -5,7 mnkr, där -3,1 mnkr avser placeringar och - 2,6 mnkr avser öppenvårdsinsatser. Kostnader för skyddsplaceringar avviker mot budget med -0,8 mnkr.

Under senvåren och sommaren 2020 skedde en kraftig ökning av LVM placeringar, men LVM placeringarna har nu minskat. Även det totala antalet vuxenplaceringar minskade under de första fem månaderna, trots den stora kostnadsavvikelsen, men har nu vänt uppåt igen. Det finns en viss koppling till pandemin vad gäller ökningen av antalet placeringar, främst under våren och sommaren 2020.

Pandemin har medfört att möten med brukare med missbruksproblem inte alltid har kunnat genomföras och brukare med psykiatrisk diagnos + missbruk har inte kunnat besöka psykiatrin i den utsträckning som tidigare, vilket också har förvärrat deras allmäntillstånd och så småningom lett till ett ökat missbruk.

Sedan 2018 har vi uppmärksammat en ökning av våldsärenden till socialtjänsten, både ökning av våldsutsatta vuxna (främst kvinnor) som söker hjälp, samt en ökning av anmälningar rörande barn som lever i en våldsutsatt miljö (det handlar om våld i familjen, där våld utövas mellan vuxna). Fr.o.m. 2019 har vi sett en ökning av kvinnor med barn som placeras i skyddat boende. Vi ser även under 2020 en ökning av våldsärenden till socialtjänsten, både vad gäller barn som lever i våldsmiljöer och våldsutsatta kvinnor. Samma utveckling ser vi även i länets kommuner.

Åtgärd till avvikelsen; Variationer i vuxenplaceringar är svåra att förklara, över tid ser vi fluktuationer som är svåra att förklara varför de uppstår. Trots avvikelsen i resultat så var placeringarna avseende så väl LVM som SoL lägre under de första fem månaderna jämfört med den höga nivån under slutet av 2020. Men under sommaren (juni-juli) är vi tillbaka på samma höga nivåer som under 2020.

Det är högst sannolikt att antalet placeringar i skyddat boende kommer att ligga kvar på den höga nivån under delar av 2021. Arbetet med inrättandet av en ny våldsenhet väntas dock ge effekter under hösten 2021. Vi ser även en möjlighet att arbeta med att få ner kostnadsnivåerna på några av skyddande boenden.

En djupare utredning kring orsakerna till ökningen av placeringskostnaderna harstartas under i augusti och kommer att återrapporteras till nämnden under hösten.

Effektiviseringskrav Socialnämnden 2020, -14,7 mnkr (-10,5 mnkr maj)

(Denna avvikelse avser raden övriga kostnader i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelsen; Effektiviseringsbehovet inom socialnämndens ansvarsområde är budgeterade under sektorledningen med -14,7 mnkr (övriga kostnader). Totalt för hela 2021 uppgår effektiviseringsbehovet/budgetunderskottet till 25,0 mnkr.

Åtgärd till avvikelsen; Generella effektiviseringsarbeten är redan startade och pågår. De förslag på effektiviseringar som kräver politiska beslut kommer att presenteras för nämnden kontinuerligt utifrån behov under 2021. Det kan dock bli förseningar i effektiviseringsarbetet bland annat på grund av covid-19 pandemin, men även på grund av arbetsbelastningen och ärendemängden på utredningsenheterna.

Tillståndsenheten -2,2 mnkr (-0,1 mnkr maj)

(Denna avvikelse avser raden taxor och avgifter samt bidrag och transfereringar i resultatrapporten tabell2)

Kommentar till avvikelsen; Avvikelsen avser återbetalning av avgifter, samt ingen uppräknning av avgifter.

Åtgärd till avvikelsen; Ingen åtgärd, kommunbidrag ska kompensera inkomstbortfallet

Prognos för helåret 2021 inkl. effekter av Covid-19

Följdeflekterna av Covid-19 pandemin för socialnämnden är väldigt svår att bedöma och därmed blir även prognosen för 2021 svår att bedöma. Det finns en stor osäkerhet kring kostnaderna under 2021 längre in i framtiden. Bedömningen efter fyra månader för socialnämnden, är att den totala helårsprognosen för 2021 är minus ca -35 mnkr.

Familjehemsenheten, +-0 mnkr

Kostnaderna för inom familjehemsenheten är väldigt höga vid ingången av 2021. Avvikelsen kompenseras med 10 mnkr i utökat kommunbidrag och därmed är den nya helårsbedömningen (med viss osäkerhet) +-0 mnkr.

Utredningsenhet ungdom, -10 mnkr

Kostnaderna (och antalet) för externa placeringar ökar för ungdomar, mycket beroende på att vi saknar möjlighet att ha en lösning på hemmaplan för dessa ungdomar. Trots ett resultatillskott på 15 mnkr beräknas denna höga kostnadsnivå bestå under hela 2021.

Utredningsenhet vuxen, -10 mnkr

Kostnaderna för externa placeringar har varit på en hög nivå under 2020, men var i vissa delar på väg ner under de första fem månaderna 2021. Tyvärr har vi sett en markant ökning av placeringar under sommaren 2021 och därmed är den nya helårsbedömningen att placeringskostnaderna kommer att överstiga budgeten med ca 10 mnkr, detta trots ett budgettillskott om 40 mnkr. Det finns fortfarande en stor osäkerhet kring skyddsplaceringar som riskerar att ligga kvar på en hög nivå under delar av 2021.

Effektiviseringskrav, -15 mnkr

Effektiviseringsåtgärder är uppstartade och de åtgärder som socialnämnden behöver besluta om kommer att, delges nämnden när underlag är framtagna. Helårsbedömningen är dock att effektiviseringsåtgärder för 25 mnkr inte kommer att kunna uppnås fullt ut 2021 delvis på grund av covid-19 pandemin.

Tabellsammanställning av Prognos 2021

Beskrivning	Område	Nämnd	2021	2022
Externa placeringar, Utredningsenhet vuxen	Ej Covid-19	SON	-10,0	0,0
Externa placeringar, Utredningsenhet ungdom	Ej Covid-19	SON	-10,0	0,0
Externa placeringar, Familjehemsenheten	Ej Covid-19	SON	-0,0	0,0
Ohanterade effektiviseringar (Preliminärt)	Ej Covid-19	SON	-15,0	0,0
SUMMA TOTALT - Socialnämnden			-35,0	0,0

